

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการให้ความรู้ โยคะ และการกำกับตนเอง ต่อระดับฮีโมโกลบินเอวันซีในผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มารับการรักษาที่คลินิกเบาหวาน โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ 17 จ. สุพรรณบุรี จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน และกลุ่มควบคุม 20 คน โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด และทำการจับคู่ปัจจัยที่มีผลต่อระดับน้ำตาลในเลือดให้มีคุณสมบัติใกล้เคียงกันมากที่สุด ผลการวิจัย นำเสนอตามลำดับดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง แสดงค่าเฉลี่ย ระดับฮีโมโกลบินเอวันซีของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการ หลังการได้รับ โปรแกรมการให้ความรู้ โยคะและการกำกับตนเอง
ส่วนที่ 2	เปรียบเทียบระดับฮีโมโกลบินเอวันซีของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการได้รับ โปรแกรมการให้ความรู้ โยคะและการกำกับตนเอง
ส่วนที่ 3	เปรียบเทียบระดับฮีโมโกลบินเอวันซีของกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการได้รับ โปรแกรมการให้ความรู้ โยคะและการกำกับตนเอง
ส่วนที่ 4	การเปรียบเทียบระดับฮีโมโกลบินเอวันซีหลังการทดลองของกลุ่ม ควบคุมและกลุ่มทดลองด้วยสถิติทดสอบความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANCOVA) โดยมีค่าของระดับฮีโมโกลบินเอวันซีก่อนการ ทดลองเป็นตัวแปรร่วม
ส่วนที่ 5	สรุปความคิดเห็น ปัญหาอุปสรรคและสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วม โปรแกรมการ ให้ความรู้ร่วมกับ โยคะในกลุ่มทดลอง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่เป็นโรคเบาหวาน

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ						
ชาย	6	15	6	15	12	30
หญิง	14	35	14	35	28	70
อายุ						
20-29	0	0	1	5	1	2.5
30-39	3	15	4	20	7	17.5
40-49	3	15	5	25	8	20.0
50-59	14	70	10	50	24	60.0
สถานภาพสมรส						
โสด	3	15	2	10	5	12.5
คู่	12	60	17	85	29	72.5
หม้าย หย่า แยก	5	25	1	5	6	15
ระดับการศึกษา						
ไม่ได้เรียนหนังสือ	0	0	2	10	2	5
ประถมศึกษา	17	85	15	75	32	80
มัธยมศึกษาตอนต้น	2	10	0	0	2	5
มัธยมศึกษา						
ตอนปลาย	0	0	2	10	2	5
ปริญญาตรี						
หรือสูงกว่า	1	5	1	5	2	5

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ระยะเวลาที่เป็นโรคเบาหวาน

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาที่เป็นโรคเบาหวาน						
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี	16	80	16	80	32	80
มากกว่า 5 ปี	4	20	4	20	8	20

จากตารางที่ 2 และ 3 เมื่อมีการทดสอบสัดส่วนของ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาและระยะเวลาที่เป็นโรคเบาหวาน ไม่มีความแตกต่างกัน พบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็น ร้อยละ 70 ช่วงอายุที่พบมากที่สุด คือ 50-59 ปี คิดเป็นร้อยละ 60 สถานภาพสมรสคู่ คิดเป็น 72.5 ระดับการศึกษา อยู่ในระดับ ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 80 ระยะเวลาที่เป็นโรคเบาหวานส่วนใหญ่ เป็นน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 80

ตารางที่ 4 แสดงผลค่าเฉลี่ยระดับฮีโมโกลบินเอวันซีของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการได้รับโปรแกรมการให้ความรู้ โยคะ และการกำกับตนเอง

ระยะเวลา	กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
	X	S.D	min	max	X	S.D	min	max
	(%)				(%)			
ก่อนการทดลอง	8.7	1.38	6.2	11.5	8.37	1.45	5.8	12.2
หลังการทดลอง	7.68	1.42	5.5	10.6	8.14	1.5	6.1	12.4

จากตาราง ที่ 4 พบว่าระดับฮีโมโกลบินเอวันซีของกลุ่มทดลองก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ย 8.70% ผู้ป่วยกลุ่มทดลองที่มีระดับฮีโมโกลบินเอวันซีน้อยที่สุดและ มากที่สุด คือ 6.2% และ 11.5% ตามลำดับ หลังการทดลอง พบว่าระดับฮีโมโกลบินเอวันซี มีค่าเฉลี่ย 7.68% ผู้ป่วยที่มีระดับฮีโมโกลบินเอวันซีน้อยที่สุดและมากที่สุด คือ 5.5% และ 10.6% ตามลำดับ ระดับฮีโมโกลบินเอวันซีของกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ย 8.370% ผู้ป่วยกลุ่มควบคุมที่มีระดับฮีโมโกลบินเอวันซีน้อยที่สุด คือ 5.8% และมีระดับฮีโมโกลบินเอวันซีมากที่สุด คือ 12.2% หลังการทดลอง พบว่าระดับฮีโมโกลบินเอวันซี เฉลี่ย 8.14% ผู้ป่วยที่มีระดับฮีโมโกลบินเอวันซีมากที่สุด 12.4

ส่วนที่ 2 เปรียบเทียบระดับฮีโมโกลบินเอวันซีของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการการได้รับโปรแกรมการให้ความรู้ โยคะและการกำกับตนเอง

ตารางที่ 5 แสดงผลเปรียบเทียบระดับฮีโมโกลบินเอวันซีของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการได้รับ โปรแกรมการให้ความรู้ โยคะและการกำกับตนเอง

ระดับฮีโมโกลบินเอวันซี	X (%)	S.D	t	p-value
ก่อนการทดลอง	8.70	1.38	4.118	.001
หลังการทดลอง	7.68	1.42		

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับฮีโมโกลบินเอวันซีของกลุ่มทดลองภายหลังได้รับโปรแกรมการให้ความรู้ โยคะและการกำกับตนเองต่ำกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนที่ 3 เปรียบเทียบระดับฮีโมโกลบินเอวันซีของกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการได้รับ โปรแกรม การให้ความรู้ โยคะ และการกำกับตนเอง

ตารางที่ 6 แสดงผลเปรียบเทียบระดับฮีโมโกลบินเอวันซีของกลุ่มควบคุมก่อน และหลังการได้รับ โปรแกรมการให้ความรู้ โยคะ และการกำกับตนเอง

ระยะเวลา	\bar{X} (%)	S.D	t	p-value
ก่อนทดลอง	8.37	1.45	.848	.407
หลังทดลอง	8.14	1.5		

จากตารางที่ 6 ระดับฮีโมโกลบินเอวันซีของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มควบคุมก่อนและหลัง การทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนที่ 4 การเปรียบเทียบระดับระดับฮีโมโกลบินเอวันซีหลังการทดลองของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วยสถิติทดสอบความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANCOVA) โดยมีค่าของระดับฮีโมโกลบินเอวันซีก่อนการทดลองเป็นตัวแปรร่วม

ตารางที่ 7 แสดงผลเปรียบเทียบระดับระดับฮีโมโกลบินเอวันซีหลังการทดลองของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วยสถิติทดสอบความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANCOVA) โดยมีค่าของระดับฮีโมโกลบินเอวันซีก่อนการทดลองเป็นตัวแปรร่วม

Source	Type III Sum Of Squares	df	MS	F	p-value
Pre-test	39.859	1	39.859	36.176	.000
Group	5.602	1	5.602	5.084	.030
Error	40.767	37	1.102		
Corrected Total	83.278	39			

จากตารางที่ 7 เมื่อมีการปรับระดับฮีโมโกลบินเอวันซีก่อนการทดลองให้เท่ากันทั้งสองกลุ่มพบว่ากลุ่มทดลองมีระดับฮีโมโกลบินเอวันซีหลังได้รับ โปรแกรมต่ำกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็น ของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการทดลอง

จากการได้พูดคุยในระหว่างการทำโปรแกรมและการประเมินผลหลังการเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้ป่วยเบาหวานจำนวน 20 คนและบุคคลภายนอก 7 คนที่เข้าร่วม มีทั้งญาติของผู้ป่วยที่มารับส่งผู้ป่วยและบุคคลที่สนใจต่างกล่าวว่า โปรแกรมการทดลองครั้งนี้ทำให้สุขภาพร่างกายและจิตใจแข็งแรง ทำให้ผ่อนคลายความตึงเครียด มีความยืดหยุ่นของกล้ามเนื้อ สดชื่น กระปรี้กระเปร่า หายใจโล่งขึ้น ทำให้นอนหลับสนิทในกลางคืน ทำให้ใจเย็นลงมีทัศนคติที่ดีกับตนเอง และการได้มาเข้ากลุ่มทำให้ได้เพื่อน ได้มาพูดคุย และมีความรู้ในการดูแลสุขภาพมากขึ้น

สรุปความคิดเห็นของผู้ป่วยเบาหวานที่เข้าร่วมการทดลอง

1. ทำให้ผ่อนคลายความตึงเครียด

ผู้ป่วยเบาหวานหญิงคนที่ 5 “ฉันมีงานยุ่งทุกวันเลยต้องเอามะม่วงไปขาย เครียดทั้งที่บ้านและการทำงานแต่พอได้มารวมกลุ่มการทดลองนี้ ได้มานอนผ่อนคลายในท่าศพรู้สึกผ่อนคลายดี แผลที่นิ้วก็หายเท่าขาหายเร็วขึ้น หลังนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติตาม” (HbA1c ลดลง จาก 10.5% เป็น 8.5%)

2. กล้ามเนื้อมีความยืดหยุ่น สดชื่น กระปรี้กระเปร่า หายใจโล่งขึ้น

ผู้ป่วยเบาหวานหญิงคนที่ 19 “ในครั้งแรกที่ทำการฝึกใหม่ๆรู้สึกเวียนศีรษะแต่พอหายใจถูกต้องและฝึกต่อไปตามคำแนะนำของหมอ(ผู้วิจัย) อาการเหล่านี้ก็หายและรู้สึกว่ากระปรี้กระเปร่าไม่ปวดเมื่อย (HbA1c ลดลง จาก 8.9% เป็น 7.2%)

ผู้ป่วยเบาหวานหญิงคนที่ 15 “ฉันเป็นคนที่คุณดูแลสุขภาพตนเองนะ ใครบอกว่าออกกำลังกายแบบไหนดีฉันทำมาหมดแล้ว ไม่ว่าจะเดินแอโรบิก ไร้กระบอง ป้านูญมี ดีแบค วิ่ง ทำอย่างไร น้ำตาลก็ไม่ลงอยู่ในช่วง 200 กว่าทุกครั้ง แต่พอได้มาเข้าร่วม โปรแกรมรู้สึกชอบตัวเบา มีความคล่องตัว อาการปวดศีรษะจากไมเกรนห่างลง ฉันยังบอกเพื่อนบ้านให้มาฝึกเลยแต่เขาไม่มีเวลาและอยู่ไกล” (HbA1c ลดลงจาก 7% เป็น 6%)

ผู้ป่วยเบาหวานหญิงคนที่ 16 “ตั้งแต่มาฝึกโยคะมีคนทักว่าหน้าตาแจ่มใส รูปร่างดีขึ้นรู้สึกด้วยตนเองว่า ผอมลง มีความคล่องตัวมากขึ้น” (HbA1c ลดลง จาก 8.2% เป็น 6.6% น้ำหนัก 54 กก. ลดลงเหลือ 51 กก.)

3. ทำให้จิตใจสงบ มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง

ผู้ป่วยเบาหวานชาย คนที่ 7 “เมื่อมาฝึกโยคะทำให้หายเครียดและความคิดไม่ฟุ้งซ่าน ลดการดื่มสุราลงเมื่อก่อนต้องกินทุกวันแต่หลังได้มาฝึกโยคะทำไมไม่รู้สึกลอยเลย” (HbA1c ลดลงจาก 8.4% เป็น 5.7%)

4. ความรู้ในการดูแลสุขภาพ

ผู้ป่วยเบาหวานหญิงคนที่ 2 “เมื่อก่อนฉันไม่ทราบว่าอาหารประเภทใดบ้างที่มีไขมันแต่พอได้มาเข้าร่วม โปรแกรม ได้รับความรู้เรื่องอาหารทำให้เลือกอาหารที่รับประทานมากขึ้นเมื่อก่อนใช้น้ำมันปาล์มทำอาหารไม่รู้ว่ามีโคเรสเตอรอลมาก พอคุณหมอแนะนำอย่างนี้จึงเปลี่ยนมาบริโภคน้ำมันที่ทำจากถั่วเหลืองแทน” (HbA1c ลดลง จาก 10.4 % เป็น 9.1 %)